

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de hotărâre privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 876/2015 cu privire la asigurarea cu manuale a elevilor

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de hotărâre privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 876/2015 cu privire la asigurarea cu manuale a elevilor este elaborat de către Ministerul Educației și Cercetării.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Promovarea prezentului proiect este determinată de necesitatea modificării Hotărârii Guvernului nr. 876/2015 cu privire la asigurarea cu manuale a elevilor în contextul declarării neconstituționalității aplicării sistemului de închiriere a manualelor în învățământul gimnazial.

La 16 februarie 2017, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr.7/2017 pentru controlul constituționalității art.41 alin.(4) din Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014, s-a dispus asigurarea, în mod gratuit, a elevilor din învățământul general obligatoriu cu manuale școlare. Astfel că, cheltuielile privind asigurarea cu manuale a elevilor din gimnaziu (similar elevilor din clasele primare) sunt acoperite din bugetul de stat, or, după data aprobării Hotărârii invocate supra Schema de închiriere a manualelor școlare nu a putut fi și nu a fost aplicată pentru învățământul gimnazial.

O altă completare se referă la modul de formare a comenzilor de completare a stocurilor de manuale, la expirarea perioadei de utilizare, la necesitate, care se va forma în baza datelor prezentate de organele locale de specialitate în domeniul învățământului.

Ministerul Educației și Cercetării editează de fiecare dată un număr suficient de exemplare pentru a acoperi necesitățile pe țară. Totuși, s-a constatat că în unele cazuri, stocul de manuale nu este gestionat eficient, astfel, instituțiile de învățământ la care numărul de elevi este în creștere, se confruntă cu insuficiența manualelor. În scopul gestionării eficiente a stocului de manuale, atribuțiile organelor locale de specialitate au fost completate cu prevederi cu referire la raportarea anuală a datelor cu privire la stocul de manuale, gradul de deteriorare, rezerva de stoc etc.

Totodată, în scopul asigurării unui număr relativ constant și suficient de manuale, a fost suplinit punctul 19 din Anexa 3 cu prevederea privind posibilitatea înlocuirii manualelor pierdute sau deteriorate de către elevi pe parcursul utilizării în anul de studii respectiv cu manuale de același titlu.

Pentru a evita interpretările, conținutul pct. 7 din Anexa 1 a fost adus în concordanță cu pct. 10 din Anexa nr. 8 a Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar. Astfel, în redacția propusă, numărul de manuale pentru care se stabilește plată suplimentară pentru bibliotecari sau alte categorii de personal va fi reglementat de cadrul normativ ce reglementează salarizarea în sectorul bugetar.

La fel, a fost constatată necesitatea de a exclude prevederea privind „custodia manualelor”, având în vedere că termenul respectiv nu este unul specific activității de ținere a evidenței contabile.

În mod important, proiectul se completează cu tarifele minime ale remunerației pentru evaluatorii de proiecte de manuale, modificare promovată în contextul necesității de editare a manualelor școlare pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, conforme curricula disciplinare dezvoltate (edițiile 2018-2019). Menționăm că, anterior evaluatorii erau remunerați potrivit pct. 5 din tabelul 7 al Hotărârii Guvernului nr.641/2001 care conține activitatea „Recenzarea creațiilor didactice”. Deși inițial s-a propus completarea Hotărârii Guvernului nr.641/2001, la etapa de avizare, luând act de modificările legislative în domeniul și proiectul promovat de către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală

care prevede inclusiv abrogarea hotărârii menționate, s-a considerat oportun suplimentarea prezentului proiect cu prevederi relevante asigurării evaluării proiectelor de manuale.

Precizăm că recenzarea presupune o altă activitate decât evaluarea autorizată care avem necesitatea să fie realizată în prealabil achiziției de manuale. Conform dicționarilor explicative ale limbii române avem următoarele definiții:

RECENZIE, recenzii, s.f. Presentare succintă a unei opere literare sau științifice, cu comentarii și aprecieri critice.

RECENSÉNT, -Ă S. (d. lat. recensens, -éntis, part. d. recensére, a trece în revistă, a povesti, a cita; germ. recensent). Persoană care face o scurtă dare de samă (critică) despre o carte nouă sau necunoscută cititorilor. – Ob. -nzént (după germ.). Autor al unei recenzii.

EVALUATOR s. m. Expert autorizat pentru a stabili valoarea unei nave, a unei avarii sau pagube ori a unui obiect. (< fr. évaluateur).

Astfel că, pe de o parte, aplicarea prin analogie a prevederilor despre recenzare nu este una corespunzătoare din punct de vedere al specificului evaluării iar, pe de altă parte, aplicarea acestor tarife ar condiționa o remunerare neproportională efortului evaluatorilor.

Explicăm că, numărul de coli de hârtie a manualelor achiziționate de minister este de la 5 până la 16 ceea ce echivalează cu o remunerare la data de astăzi de 75 de lei sau cel mult 240 lei. Menținerea unei astfel de remunerări determină riscul de a nu avea evaluatori în general sau de a reduce din calitatea evaluării, ceea ce evident nu ne putem permite.

Activitatea unui evaluator este foarte responsabilă, deoarece o evaluare incorectă sau cu greșeli poate condiționa contestații din partea ofertanților de manuale la concurs sau, mai grav, consecințe asupra calității manualului.

Nemijlocit, cu referire la criteriile de selectare a evaluatorilor de manuale, accentuăm faptul că, competența evaluatorilor, la fel ca și cea a autorilor, este direct proporțională cu calitatea activităților realizate. Constituie calități iminente ale evaluatorului competența acestuia și integritatea profesională. În același timp, calitatea de evaluator este o responsabilitate care poate fi asumată doar de către specialiști buni în domeniu.

Completăm că, perfecționarea cadrului normativ privind asigurarea cu manuale școlare și suporturile didactice necesare în învățământul general, prin implementarea unor criterii de evaluare care să asigure elaborarea și evaluarea corectă a unor manuale moderne, constituie acțiune prioritară în lista de activități planificate ale Guvernului.

În corespundere cu Regulamentul cu privire la selectarea și achiziția manualelor școlare, aprobat prin ordinul ministrului educației și cercetării nr. 300/2022 (Monitorul Oficial, 2022, nr. 135-140, art. 514), Ministerul Educației și Cercetării selectează, prin concurs deschis, evaluatori a proiectelor de manuale școlare. Acești evaluatori devin autorizați, respectiv acordă punctaj pentru fiecare proiect de manual școlar la evaluarea componentei „Calitatea ofertei”.

Astfel, tariful propus pentru evaluatori a fost estimat reieșind din salariul estimativ al unui profesor din învățământul general, cu grad didactic superior și cu o experiență de peste 20 de ani, conform Legii nr. 270/2018, În anul 2023 va fi de peste 11 000,0 lei. Conform pct.69 din Regulamentul menționat supra, evaluarea calității proiectelor de manuale se realizează în termen de 10 zile lucrătoare. Detaliem că, raportând salariul calculat lunar de 11 000,00 lei la durata de muncă lunară (20-21 zile lucrătoare) și înmulțim la numărul de zile lucrătoare a unui evaluator și împărțim la numărul mediu de coli de autor ce poate deține un manual școlar (aproximativ 10 coli de autor), ar reieși că remunerarea unei coli de autor (16 pagini format A4) ar costa aproximativ 550,0 lei.

De asemenea, având în vedere derularea activităților de achiziții publice a manualelor școlare propunem intrarea în vigoare a hotărârii la data publicării acesteia.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Actul normativ nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul prevede modificarea modalității de asigurare cu manuale a elevilor din ciclul gimnazial prin extinderea aceluiași proceduri aplicabile pentru ciclul primar și respectiv, aplicarea schemei de închiriere exclusiv pentru treapta de liceu.

O completare se referă la comenzile pentru completarea stocului de manuale, care se vor forma în baza comenzilor de manuale pentru elevii claselor I-XII, prezentate de către organele locale de specialitate în domeniul învățământului și instituțiile de învățământ profesional tehnic în care se realizează și învățământul liceal. Comanda de completare a stocului de manuale se va realiza la necesitate.

De asemenea, având în vedere că termenul „transmiterea în custodie a manualelor” nu este unul specific activității de ținere a evidenței contabile, acesta a fost exclus.

O altă prevedere ține de modificarea perioadei de utilizare a manualelor de la treapta de gimnaziu de la patru ani, la cinci ani, deoarece treapta respectivă are o durată de cinci ani.

Totodată, deoarece manualele pentru elevii din clasele V-IX sunt oferite gratuit, se vor exclude prevederile cu privire la estimarea taxelor cu referire la închirierea manualelor pentru aceștia.

A fost suplinit punctul 19 din Anexa 3 cu prevederea privind posibilitatea înlocuirii manualelor pierdute sau deteriorate de către elevi pe parcursul utilizării în anul de studii respectiv cu manuale de același titlu.

Conținutul pct. 7 din Anexa 1 a fost adus în concordanță cu pct. 10 din Anexa nr. 8 a Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

Punctul 23 din Anexa 3 a fost completat cu litera c¹) prin care organele locale de specialitate au atribuția de a raporta anual date cu privire la stocul de manuale, gradul de deteriorare, rezerva de stoc etc. Această completare va asigura o gestionare mai eficientă a stocurilor de manuale școlare.

Proiectul prevede introducerea unui tarif minim al remunerației pentru evaluarea proiectelor de manuale școlare, suma propusă fiind de 550 lei pentru o coală de autor.

În sensul pct.2 al proiectului, data intrării în vigoare a Hotărârii de Guvern se propune a fi data publicării acestuia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

5. Fundamentarea economico-financiară

Cu referire la impactul bugetar al proiectului privind asigurarea cu manuale a elevilor clasele V-IX (similar elevilor din clasele primare), menționăm că, indiferent de promovarea prezentei modificări, cheltuielile privind asigurarea cu manuale a elevilor din gimnaziu (similar elevilor din clasele primare) sunt acoperite din bugetul de stat, or, după data aprobării Hotărârii Curții Constituționale din 16 februarie 2017, Schema de închiriere a manualelor școlare nu a fost aplicată pentru învățământul gimnazial.

Implementarea proiectului în partea în care este stabilită remunerația pentru evaluatorii de manuale va necesita cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat. Totodată, considerăm posibilă acoperirea cheltuielilor respective în limita bugetului aprobat.

Pentru anul 2023 suma de bani necesară pentru achitarea serviciilor de evaluare a proiectelor de manuale constituie aproximativ 1 200,0 mii lei.

Pentru anul 2024 și 2025, având în vedere prognoza editării manualelor pentru anii 2023-2025, sumele de bani necesare pentru această activitate ar constitui estimativ 1750,0 mii lei și respectiv 310,0 mii lei.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul se încorporează în sistemul actelor normative și nu necesită modificarea cadrului normativ sau elaborarea unor acte normative noi.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul documentului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Educației și Cercetării www.mec.gov.md, compartimentul Transparența decizională, precum și pe pagina web www.particip.gov.md.

Proiectul a fost supus avizării. Toate propunerile și obiecțiile înaintate pe marginea prevederilor proiectului au fost incluse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor aferentă proiectului în discuție. În acest sens, fiecare obiecție/propunere prezentată a fost analizată în vederea acceptării sau respingerii acesteia cu indicarea argumentelor de rigoare pentru fiecare caz în parte. Având în vedere că pe marginea proiectului de hotărâre au fost formulate mai multe propuneri și obiecții, în conformitate cu pct. 201 din Regulamentul Guvernului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, *în cazul în care o autoritate/instituție publică a exprimat obiecții în privința proiectului anunțat, autorul, după analiza acestora, transmite sinteza, cu argumentările respective, și proiectul definitivat (însoțit de nota informativă) tuturor participanților la avizare, inclusiv celor care au comunicat absența obiecțiilor*, proiectul este supus avizării în mod repetat.

Urmare a reavizării, Ministerul Finanțelor și Ministerul Culturii au comunicat lipsa de obiecții și propuneri.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție la Centrul Național Anticorupție. Toate recomandările au fost analizate cu indicarea în Sinteza obiecțiilor și propunerilor a argumentelor și precizărilor de rigoare pentru fiecare caz în parte.

9. Constatările expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu intră în categoria actelor normative care necesită expertiza de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul a fost expertizat de către Ministerul Justiției. Toate propunerile și obiecțiile înaintate pe marginea prevederilor proiectului au fost analizate și incluse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor aferentă proiectului în discuție. La etapa de reavizare a fost formulată o recomandare care a fost acceptată.

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu necesită alte expertize.

Ministru

Anatolie TOPALĂ